

Curs 2007-08 Codi :22016 Assignatura : Aprenentatge i Desenvolupament Motor

Titulació, impartició i nombre de crèdits:

Mestre d'Ed. Física: troncal , 2n sem, 2n curs, 6 crèdits

Departament: Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal

Professors: Jordi Díaz Lucea

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

- Possibilitar als estudiants el coneixement del procés de desenvolupament i aprenentatge motor, fent èmfasi en les etapes d'Educació Infantil i Primària.
- Facilitar als alumnes un coneixement tant teòric com pràctic sobre l'aprenentatge i el desenvolupament motor i la seva aplicació a l'educació del cos en el context escolar.
- Potenciar en l'alumnat la consideració del cos com a instrument d'acció i comunicació així com facilitar la reflexió sobre diferents formes de treball corporal que siguin conseqüents amb aquesta idea.
- Potenciar en els futurs mestres d'Educació Física una actitud d'observació constant dels propis alumnes que els hi permeti una comprensió dels nivells evolutius i característiques pròpies de cadascun, facilitant així un procés d'aprenentatge motor significatiu d'aquests.
- Facilitar als estudiants la comprensió de la relació entre la teoria i la pràctica en Educació Física.
- Proporcionar, a través de les sessions pràctiques, l'ocasió d'experimentar i vivenciar amb el propi cos la realització d'activitats físico-esportives.

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

I. L'ADQUISICIÓ PROGRESSIVA DEL MOVIMENT

1. Diferents tipus de moviments: reflex, automàtic i voluntari.
2. Estructura del moviment: esquemes motors i posturals.
3. Condicions de realització del moviment.
4. Els components de l'acte motor
5. El control del moviment, diferents teories.

II. EL DESENVOLUPAMENT INFANTIL EN RELACIÓ ALS PROCESSOS DE MADURACIÓ MOTRIU

1. Concepte i objecte d'estudi del creixement i maduració.
2. Factors endògens i exògens que incideixen sobre el desenvolupament.
3. Teories generals del desenvolupament i la seva implicació amb les conductes motrius.
4. Models explicatius del desenvolupament motor humà.
5. El desenvolupament motor i perceptiu del nen discapacitat.
6. Característiques del desenvolupament motor en l'etapa d'Educació Infantil.
7. Característiques del desenvolupament motor en l'etapa d'Educació Primària.

III. DESENVOLUPAMENT DELS COMPONENTS QUANTITATIUS I QUALITATIUS DEL MOVIMENT

1. Factors condicionants, evolució i fases en l'actuació pedagògica de:
 - a) Control i consciència corporal.
 - b) Capacitats físiques.
 - c) Les habilitats i destreses
 - d) Les capacitats sociomotrius
 - e) El joc
2. Processos involutius de la motricitat.

IV. L'APRENENTATGE MOTOR

1. Concepte d'aprenentatge motor.
2. Evolució històrica de l'aprenentatge motor.
3. Els diferents models explicatius de l'aprenentatge i control motor.
4. Fases en l'aprenentatge d'una praxi motora.
5. Factors que incideixen en l'aprenentatge motor.
 - 5.1. Factors lligat al subjecte.
 - 5.2. Factors lligats a la tasca.
 - 5.3. Factors lligats a la situació d'ensenyament-aprenentatge.
6. L'anàlisi del control motor entès com a processament de la informació.
 - 6.1. El mecanisme perceptiu: la identificació de l'estímul.
 - 6.2. El mecanisme decisonal: la selecció de les respostes.
 - 6.3. El mecanisme efector: la programació de la resposta.
7. El control del moviment i la retroalimentació: coneixement dels resultats.
8. La transferència en l'aprenentatge motor.
9. Les TIC i l'aprenentatge motor.

V. APRENTATGE DE LES HABILITATS I LES TASQUES MOTRIUS

1. Concepte de tasca, habilitat i activitat motriu.
2. Concepte d'eficàcia, eficiència i efectivitat motriu.
3. Elements constitutius de les tasques motrius.
4. Introducció als sistemes de classificació de les tasques motrius.
5. Sistemes de classificació de les tasques motrius.

VI. L'AVALUACIÓ DE L'APRENTATGE I DESENVOLUPAMENT MOTOR

1. Principals tendències en l'avaluació del desenvolupament motor.
2. Aspectes previs a l'avaluació del desenvolupament motor.
3. Principals procediments i instruments de mesura i avaluació del desenvolupament motor.
 - 3.1. Instruments per mesurar aspectes concrets de les capacitats perceptiu-motrius.
 - 3.2. Escales de desenvolupament i balanç psicometria.
 - 3.3. Mesurament de l'aptitud motriu.

3. Avaluació

Opció (a) (tradicional)

1. Superar una prova escrita al final del quadrimestre.
2. Assistència a les classes, especialment a les pràctiques, participant activament en les mateixes.
3. Presentar, de forma individual, la recensió d'un llibre dels que s'especifiquen a la pàgina web de l'assignatura i seguint les orientacions que es donen a la mateixa pàgina. (Data lliurament: setmana del 7 de maig de 2007).
4. Realització d'un treball sobre els continguts de l'assignatura.

Opció (B) (avaluació formativa)

1. Assistir a les classes, tant teòriques com teòrico-pràctiques, participant-hi activament en les activitats d'ensenyament i aprenentatge i de pràctica amb una actitud crítica i reflexiva.
2. Presentar, de forma individual, la recensió d'un llibre dels que s'especifiquen a la pàgina web de l'assignatura i seguint les orientacions que es donen a la mateixa pàgina. (Data lliurament: setmana del 7 de maig de 2007).
3. Participar en el fòrum virtual de l'assignatura.
4. Realitzar els següents instruments de síntesi:
 - Tema 1: * Mapa conceptual de tots els continguts del tema. (data lliurament: la setmana posterior a finalitzar el tema).
 - * Per grups de 3-4 presentar activitats i tasques per realitzar a classe sobre les sensacions i les percepcions. (Data lliurament: en finalitzar la classe respectiva).
 - * Per grups de 3-4 presentar activitats i tasques per realitzar a classe sobre els esquemes motors. (Data lliurament: en finalitzar la classe respectiva).
 - Tema 2: * Presentar un resum de diferents lectures.

- Tema 3: * Distribució proporcional dels blocs de continguts de l'Educació Física a Primària en els diferents nivells i cicles de l'etapa. (Data lliurament: la setmana posterior a finalitzar el tema).
- Tema 4: * Analitzar un procés d'aprenentatge a partir dels factors lligats a la tasca o a la situació d'ensenyament-aprenentatge. (Data lliurament: la setmana posterior a finalitzar el tema).
- Tema 5: * Per determinar.
- Tema 6: * Per determinar.

NOTES:

1. Es contempla la possibilitat de realitzar una avaluació final per aquell alumnat que, per diferents raons de seguiment del curs, el professorat ho consideri oportú.
2. Tots els instruments d'avaluació s'han de lliurar a través de "l'aula virtual"
3. L'aula virtual de l'assignatura és: <http://phobos.xtec.net/jdiaz124/moodle>
4. La pàgina web del professor és: <http://dewey.uab.es/jdiaz>

4. Fonts d'informació bàsica

(Aquesta assignatura funciona amb un campus virtual propi: Aula Virtual d'Educació Física (AVEF). En aquests espai els estudiants trobaran tot el material relacionat amb l'assignatura: programa, fòrum de participació, pautes per la recensió, fitxes amb resums de llibres de lectura, articles d'interès, apunts de l'assignatura per cada un dels temes, vídeos complementaris, informació puntual...

A través d'aquest campus virtual es poden anar consultant les notes de l'avaluació formativa i es pot tenir contacte en tot moment amb el professor i la resta d'estudiants. Els treball es lliuraran a través d'aquest campus de l'assignatura.

Bibliografia recomanada

Bibliografia recomanada:

- ANTÓN, M (1983): La psicomotricidad en el parvulario. Editorial Laia. Barcelona.
- AZNAR, P. et Alt. (1998): La educación física en la educación infantil de 3 a 6 años. INDE Publicaciones. Barcelona.
- CALMY, G. (1977): La educación del gesto gráfico. Fontanella. Barcelona.
- CASTAÑER, M. CAMERINO, O. (1.991): La Educación Física en la enseñanza primaria. INDE Publicaciones. Barcelona.
- CRATTY, B.J. (1983): Desarrollo perceptual y motor en los niños. Paidós. Barcelona.
- DA FONSECA, V. (1995): Desarrollo motor: de la filogénesis a la ontogénesis de la motricidad humana. INDE Publicaciones. Barcelona.
- DÍAZ LUCEA, J. (1994): El currículum de la Educación Física en la Reforma Educativa. Ed. INDE Publicaciones. Barcelona.
- DÍAZ LUCEA, J. (1999): La enseñanza y aprendizaje de las habilidades y destrezas motrices básicas. INDE Publicaciones. Barcelona.
- DÍAZ LUCEA, J. (1993): "El desarrollo motor y su implicación didáctica". A AAVV: Fundamentos de educación física para enseñanza primaria. Capitol IV. INDE Publicaciones. Barcelona.
- DÍAZ LUCEA, J. (1993): "El crecimiento y el desarrollo infantil". A AAVV: Fundamentos de educación física para enseñanza primaria. Capitol V. INDE Publicaciones. Barcelona.
- DÍAZ LUCEA, J. (1995): "Una didáctica de las habilidades y destrezas motrices básicas a partir del análisis y la reflexión". En revista Habilidad Motriz no 8, pág. 24-36. Julio de 1996. COPLEF Andalucía.
- DÍAZ LUCEA, J. (1994): "Evolución de las capacidades motrices en relación con el desarrollo evolutivo general. Educación sensomotriz y psicomotriz en las primeras etapas de la infancia". En DIAZ, J. (coord.): Temario desarrollado para oposiciones a Maestro de Educación Física. INDE Publicaciones. Barcelona.
- DÍAZ LUCEA, J. (2005): La evaluación formativa como instrumento de aprendizaje en Educación Física. INDE Publicaciones. Barcelona.
- FAMOSE, J.P. (1992): Aprendizaje motor y dificultad de la tarea. Paidotribo. Barcelona.
- GASSIER, J. (1983): Manual del desarrollo psicomotor del niño. Toray-Masson. Barcelona.
- GESSEL, A. (1978): El niño de 7 a 8 años. Paidós. Buenos Aires.
- GÓNZALEZ, C. (2001): Educación Física en Preescolar. INDE Publicaciones. Barcelona.
- GUILMAIN, E. (1981): Evolución psicomotriz desde el nacimiento hasta los doce años. Médica y técnica. Barcelona.

LAPIERRE, A.; AUCOUTURIER, B. (1977): La educación vivenciada. Los contrastes y el descubrimiento de las nociones fundamentales. Científico-Médica. Barcelona.

LE BOULCH, J. (1978): Hacia una ciencia del movimiento humano. Introducción a la psicocinética. Paidós. Buenos Aires.

LE BOULCH, J. (1984): Desarrollo psicomotor del nacimiento a los seis años. Doñate. Madrid.

LE BOULCH, J. (1987): La educación psicomotriz en la escuela primaria. Paidós. Barcelona.

LOPEZ, P.A. (2001): Ejercicios desaconsejados en la actividad física, Detección y alternativas. INDE Publicaciones. Barcelona.

LLEIXÀ, T (1995) Juegos Sensoriales y de Conocimiento Corporal. Editorial: Paidotribo

ORTEGA, E. BLÁZQUEZ, D. (1982): La actividad motriz en el niño de 6 a 8 años. Ed. Cincel. Barcelona.

PIAGET, J.; WALLON, H. (1976): Los estadios en la psicología del niño. Nueva Visión. Buenos Aires.

RIERA, J. (1989): Aprendizaje de la técnica y la táctica deportivas. INDE Publicaciones. Barcelona.

RIERA, J. (2005): Habilidades en el deporte. INDE Publicaciones. Barcelona.

ROCA, J. (1983): Desarrollo motriz y psicología. INEF, Generalitat de Catalunya. Barcelona.

RUIZ PEREZ, L.M. (1987): Desarrollo motor y actividades físicas. Gymnos. Madrid.

RUIZ PEREZ, L.M. (1995): Competencia motriz. Gymnos Editorial. Madrid

SINGER, R.N. (1986): El aprendizaje de las acciones motrices en el deporte. Hispano Europea. Barcelona.

TRIGO, E. (2000): Creatividad y motricidad. INDE Publicaciones. Barcelona.

VAYER, P. (1972): El diálogo corporal. Científico-Médica. Barcelona.

WICKSTROM, R.L. (1990): Patrones motores básicos. Alianza Deporte. Madrid.